

Зарубіжний досвід тренінгу верхових коней

У нашій країні перша спроба створення системи спеціалізованої спортивної підготовки й випробувань молодняку була почата наприкінці п'ятидесятих, початку шістдесятих років, але через специфіку виробничих і соціальних умов напівкресного коннозаводства вона не увінчалася успіхом. Єдиним видом випробувань довгий час були неспецифічні для спорту гладкі перегони. Їх проходило від 25 до 90% молодняку найбільш великих кінних заводів, що вирощують коней для спорту. Інша частина напівкресної продукції піддавалася несистематичному тренінгу, іноді з елементами кінного спорту, але без випробувань, частина поголів'я й у цей час реалізується й переводиться в саморемонт прямо з табуна, навіть без заїздки під сідло.

З 1980 р. у кінних заводах спортивного напрямку, не зв'язаних зі скаковим тренінгом, стала впроваджуватися спеціалізована технологія заводського тренінгу й випробувань. Розроблено вона з обліком вітчизняного й закордонного досвіду, виробничих, економічних і соціальних умов кінних заводів, на основі результатів досліджень умовно -рефлекторної діяльності, біомеханіки природних алюрів і стрибка коня. На відміну від існуючих систем заводського спортивного тренінгу, нова технологія розроблена з таким розрахунком, щоб максимально зменшити вплив вершника на результати тестування спортивних якостей. Із цією метою загальноприйняті способи верхових підготовки й випробувань під вершником замінені стрибками в шпрингартене. Використання цього прийому дозволяє прискорювати процес прижків, тому що навичка стрибка виробляється в умовах повної волі рухів на основі природної координації рухів і позитивної рухової - харчової мотивації. Це дозволяє успішно розвивати природні здатності коня й об'єктивно оцінювати їх. Значно спрощене виїждження. Ціль неї - прищепити коня елементарні навички керування й максимально розвинути продуктивність природних алюрів. Оцінка рухових якостей також уперше здійснюється на гранично простих вправах, не пов'язаних з керуванням, зміною природного положення голови й шиї коня. Нова технологія охоплює всі етапи заводської роботи з молодняком: приручення й оповажування в підсисний період, груповий тренінг після відібрання, індивідуальну підготовку протягом 3.5-4 місяців і випробування по спеціальній програмі.

За минуле десятиліття нова технологія тренінгу й випробувань впроваджена у вісьмох кінних заводах і на шести племконефермах. Підготовлено й випробувано більше 1200 голів молодняку тракєненської, ганноверської, голштинської, латвійської, чистокровної верхової і російської верхівкової породи. Установлено, що вихід на більшу спортивну арену коней минулий заводський спортивний тренінг, у три рази вище, ніж після перегонів або безсистемного тренінгу.

З метою вдосконалення технології тренінгу й стимулювання її впровадження, з 1985 р. проводяться Всесоюзні, а з 1993 р. Всеросійські випробування, у яких бере участь краща частина поголів'я - переможці й призери заводських випробувань.

В останні роки, з виходом на закордонний ринок, істотно підвищився попит на коней старшого віку, що пройшли спеціалізацію в конкурі або виїждженні, що висуває перед фахівцями спортивного коннозаводства нові завдання.

Справжнє наставлення розроблене з урахуванням досвіду впровадження заводського спортивного тренінгу вдосконалення й розширення системи випробувань, що змінюється кон'юнктури ринку й знову виникаючих проблем. Воно є методичним керівництвом для зоотехніків і господарств всіх форм власності вирощування молодняку основних верхових порід, призначеного для спорту, експорту й саморемонту.